

Az ismeretkör: A neveléstudomány elméleti-fogalmi rendszere 1.

Kredittartománya: 10

Tantárgyai:

1) Elméleti és történeti pedagógia

2) Pedagógiai antropológia

Tantárgy neve: Elméleti és történeti pedagógia NTMA szak
Neptunkód: NEVMAN1001, NEVMAL1001

Kreditértéke: 5

A tantárgy besorolása: kötelező.

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”:

100% elmélet.

A tanóra típusa: előadás, óraszám: 20 óra/félév.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők:

- az előadások témaköreinek ppt-i elérhetőek közös elektronikus felületen.

A számonkérés módja: kollokvium.

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: -

A tantárgy tantervi helye: 1. félév.

Előtanulmányi feltételek: -

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A tantárgy célja, hogy a pedagógiával mint tudománnyal a mesterképzési szinten elmélyültebben foglalkozó hallgatók számára az alapképzésben megszerzett ismeretekre, képességekre és attitűdökre támaszkodva elmélyítse elméleti tudásukat a pedagógiai elméletek és a történeti múlt feltárása, elemzése és kutatása során. A tantárgy a nevelés- és oktatáselmélet, valamint a neveléstörténet kutatási területének kérdéseit a tudományfejlődés általános keretei közé helyezvetárgyalja a nevelés- és oktatástudomány kialakulásának és változásának folyamatát, a tudományok rendszerében elfoglalt helyét, sajátosságait. Vizsgálja a neveléstudományi szakterületek belső tagozódását, a nevelés és oktatás fogalmának változásait, a nevelésről és oktatásról gondolkodás és a pedagógiai cselekvés találkozásainak és ütközőpontjainak problematikáját.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom:

1. Kron Friedrich (2003): *Pedagógia*, Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 963-389-403-4
2. Bábosik István (2004): *Neveléselmélet*, Osiris Kiadó, Budapest ISBN: 963-389-655-X
3. Falus Iván szerk. (2003): *Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest ISBN: 963-195-296-4
4. Németh András - Pukánszky Béla (2004): *A pedagógia problémátörténete*, Gondolat Kiadó, Budapest ISBN: 963-956-718-3
5. Németh András (2010): *Emberi idővilágok. Pedagógiai megközelítések*, Gondolat Kiadó, Budapest ISBN: 963-693-268-8

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Átfogóan ismeri a neveléstudomány és a hozzá kapcsolódó társ- és határtudományok legfontosabb hazai és nemzetközi elméleteit, összefüggéseit és probléma megoldási módszereit.

- Ismeri a nevelés-oktatás elméleti modelljeinek háttérét, a különböző elméleti paradigmák evolúcióját, rendszerbe tudja foglalni a multi- és interkulturális pedagógia nemzetközi megközelítéseit.
- Alaposan ismeri a neveléstudományi, társadalomtudományi kutatások kvalitatív és kvantitatív és kevert módszereit, eszközeit és ezek alkalmazási lehetőségeit és korlátait. Ismeri a kutatásra vonatkozó etikai normákat.
- Tisztában van a neveléstudomány és határtudományai legújabb kutatási eredményeivel, a releváns pedagógiai innovációkkal, ezeket kritikusan elemzi, értelmezi.
- Mély ismeretekkel rendelkezik a tanulásra vonatkozó tudományos elméletekben, ismeri a tanulás stratégiáit, módszereit, a tanulás és tanítás, nevelés támogatásának eljárásait, érti a tanulás különböző tereinek és környezeteinek szerepét az élethosszig tartó és az élet és kultúra minden területére kiterjedő tanulásban.
- Átlátja a szakmapolitikai fejlesztési irányokat, ismeri az oktatási rendszerek fejlesztésének európai és világtendenciáit szakterülete és a hozzá kapcsolódó egyéb ágazati ellátó rendszerek működésének szabályozását és összefüggéseit.
- Érti a kommunikáció általános elméleteit, alkalmazásának formáit vertikális és horizontális irányban
- Ismeri a neveléstudomány szaknyelvét anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

b) képességei

- A neveléstudomány és társszociplinák köréből származó információk gyűjtésében, hazai és nemzetközi adatbázisok kezelésében releváns nézőpontok szerint képes választani, ezeket feladataiban felhasználni, önállóan alkalmazni.
- Alkalmazza az interdiszciplináris modelleket, képes egy adott probléma több szempontú elemzésére, ami a reális helyzetértelmezést és a konkrét szituációkban történő hatékony alternatív megoldásokat is lehetővé teszi.
- Elemzéseiben alkalmazza a multi- és interkulturális szemlélet összefüggéseit, ezeket kezdeményezően hasznosítja munkájában.
- Képes összehasonlítani a kutatási eredményeket a pedagógiai gyakorlattal.
- Képes önálló szempontok szerint szakmai anyagok elkészítésére, kutatásai eredményeinek objektív bemutatására, elemzésére, és rövidebb szakmai tanulmányok önálló megírására.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével megfelelő képzési feltételek megteremtésére, valamint egyéni tanulási utak megtervezésének segítésére.
- Differenciáltan és adaptívan kommunikál szakmai közegben, és pedagógiai szituációkban, szakmai kommunikációs helyzeteket képes irányítani, moderálni.

c) attitűdje

- Szakmai identitásában fontosnak tartja a társadalomtudományi nézőpontot, nyitott a neveléstudomány interdiszciplináris megközelítésére.
- Törekszik a széleskörű szakmai együttműködésre, a problémahelyzetekre nyitott és megfontolt, képes azok professzionális megítélésére.
- Szakmailag megalapozott kritikai szemlélettel rendelkezik, és elkötelezett az érték- és tudásalapú szakmai elemzések iránt.
- Kreatív megoldásokat keres adott témakörök mély megismerésére, a releváns kutatási módszerek alkalmazására, nyitott a kutatási kooperációra, felismeri a közös munka jelentőségét.
- Értékelő, értelmező reflektivitással közelít a gyakorlat és elmélet kapcsolatához. Megalapozott szakmai kritikát fogalmaz meg, saját véleményét meggyőzően és szabatosan fejt ki, szakmai vitákban érvelni tud.
- Képvisei a kommunikáció jelentőségét a pedagógiai és szakmai munkában, fontosnak tartja az informatikai eszközök adta lehetőségek kihasználását, elkötelezett idegen nyelvi képességeinek folyamatos fejlesztése mellett.
- Elkötelezett a folyamatos szakmai fejlődés terén, törekszik a szakmáját, szakterületét érintő kérdések folyamatos követésére, ezért különösen nyitott az új szakmai eredmények

megismerésére, munkájában való hasznosítására és azok értékelésére.

- Motivált, kezdeményező innovatív fejlesztésekben, kezdeményező szerepet vállal munkahelyi szervezetében.
- Szakmaközi kapcsolatokban szakmai értékeit-elveit képviseli, érvel mellette.

d) autonómiája és felelőssége

- Erősíti saját szakmai magabiztosságát, reálisan méri fel saját szakmai lehetőségeit és hiányosságait.
- Tudatos önfejlesztés révén felelős önálló munkavégzésre képes, mely során a személyes és szakmai céljait össze tudja egyeztetni.
- Kezdeményező szerepet vállal a jelenségek megértésében, a felelős gondolkodásra ösztönzésben, saját tevékenységeiben, döntéseiben a tudományos-szakmai szempontokat juttatja érvényre.
- Szakmai meggyőződésen alapuló önálló döntéseket hoz, prioritásként kezeli a kutatásalapú véleménynyilvánítást és tevékenységet.
- Megbízható szakmai partner a különböző együttműködésekben, a kooperációban vezető és vezetett szerepeket is hatékonyan betölt.
- Felelősséget vállal saját kommunikációjáért és annak folyamatos fejlesztéséért.
- Felelősen kezdeményez és vezet innovációs folyamatokat.
- Felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége fejlődésének támogatásáért, a neveléstudomány elismertsége növeléséért, fejlődéséért, fejlesztéséért.

Tantárgy felelőse: Mészáros László főiskolai docens PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Molnár Krisztina főiskolai docens PhD, PhD